

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Statistički izvještaj za maloljetnu osobu prema kojoj je kazneni
postupak pred vijećem pravomoćno završen (SK-4)
za 2024.**

Organizacijska jedinica: Sektor demografskih i društvenih statistika

Priredila: Terezija Špančić

lipanj 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Cilj je izrađivanje pokazatelja o optuženim i osuđenim maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, kao važan instrument za proučavanje strukture kriminaliteta i odluka tijela kaznenog postupka.

Sadržaj čine demografski podaci o maloljetnom počinitelju (spol, starost, državljanstvo, bračno stanje, školska sprema) te podaci o sudioništvu i istražnom zatvoru, kaznenom djelu, pokušaju, stjecaju, postupku, vrsti odluke, izrečenim kaznama i drugim mjerama, obiteljskim prilikama i trajanju postupka. Rezultati istraživanja mogu biti temelj za kvalitetnu analizu kriminaliteta u Republici Hrvatskoj. Posebno zanimljivi i korisni mogu biti podaci o dobi, spolu i zanimanju počinitelja, vrsti kaznenog djela, krivnji, razlozima obustavljanja postupka, izrečenim kaznama i drugim mjerama, trajanju postupka, broju ranijih osuda i povijesna usporedba broja počinitelja prema skupinama kaznenih djela.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

[Zakon o sudovima za mladež](#) (NN, br. 84/11., 143/12., 148/13., 56/15. i 126/19.), Kazneni zakon (NN, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.), [Zakon o kaznenom postupku](#) (NN, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24. i 72/25.), [Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta](#) (NN, br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13. i 70/17.), Zakon o područjima i sjedištima sudova (NN, br. 67/18. i 21/22.). Godišnji zajednički upitnik Eurostata i Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal o trendovima u kriminalu i funkcioniranju kaznenog pravosuđa (*United Nations Surveys on Crime Trends and the Operations of Criminal Justice Systems*)

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija kaznenih djela Državnog zavoda za statistiku (temelji se na člancima/stavcima/točkama Kaznenog zakona i njihovim međusobnim vezama).

- Statistički pojmovi i definicije

Kriminalitet u smislu statističkih istraživanja obuhvaća pojavu od podnošenja prijave za počinjeno kazneno djelo do okončanja postupka od strane državnog odvjetništva, odnosno pravomoćne odluke suda nadležnoga za maloljetnike.

Maloljetni počinitelj kaznenih djela jest osoba koja je u vrijeme počinjenja kaznenog djela imala navršenih 14 godina, a nije navršila 18 godina života, prema kojoj postupak po kaznenoj prijavi nije pokrenut (odbačena prijava), pripremni postupak je obustavljen ili je podnesen prijedlog za izricanje kazne ili druge mjere. Kazneni postupak pravomoćno je završen odlukom kojom se postupak obustavlja ili se izriče kazna ili druga mjera.

Mlađi maloljetnik jest osoba koja je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršila 14, a nije navršila 16 godina života i koja se ne može kazniti, nego joj se mogu izreći samo odgojne mjere.

Stariji maloljetnik jest osoba koja je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršila 16, a nije navršila 18 godina života i kojoj se mogu izreći odgojne mjere, a uz uvjete predviđene Zakonom o sudovima za mladež i maloljetnički zatvor.

Optužena osoba jest maloljetna osoba prema kojoj je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom kojom je obustavljen postupak ili je izrečena kazna ili druga mjera (maloljetnički zatvor ili odgojne mjere).

Osuđena osoba jest maloljetni počinitelj kaznenog djela prema kojem je izrečena kazna ili druga mjera: maloljetnički zatvor, pridržaj maloljetničkog zatvora ili odgojna mjera (sudski ukor, posebne obveze, pojačana briga i nadzor, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u disciplinski centar, upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojni zavod i upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu).

- Statistička jedinica

Jedinica promatranja jest optuženi/osuđeni maloljetni počinitelj kaznenog djela.

- Statistička populacija

Jedinice promatranja jesu maloljetni počinitelji kaznenih djela, koji mogu biti počinitelji, supočinitelji, poticatelji ili pomagatelji.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni korisnici:

- ministarstva i druga tijela državne uprave
- organizacije civilnog društva specijalizirane za borbu protiv nasilja
- akademska zajednica
- mediji

Međunarodni korisnici:

- Europska komisija
- Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici podataka statistike pravosuđa na redovitoj osnovi jesu osobe koje su u relevantnoj mjeri već upoznate s ovim područjem (profesori, suci, državni odvjetnici, studenti). Zbog toga udovoljavanje njihovim potrebama nije potpuno ostvarivo pružanjem osnovnih statističkih agregata jer se oni tim podacima uglavnom koriste ili za prikaz i analizu nekog fenomena ili za podlogu određenih pravnih ili organizacijskih prilagodbi (primjerice, ako je neki postupak određen zakonom kao žurni, podaci mogu upućivati na prosječno trajanje takvih postupaka). Međunarodni korisnici u pravilu su usmjereni na određene opće pokazatelje (primjerice na ukupni broj prijavljenih osoba prema spolu i dobi).

Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal svake godine državama na ispunjavanje dostavlja opsežan upitnik Istraživanje Ujedinjenih naroda o trendovima u kriminalu i funkcioniranju sustava kaznenog pravosuđa (upitnik UN-CTS).

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

Prikupljanje podataka iz područja statistike kriminala nije obvezno, ali je predviđeno rezolucijom 1984/48 Ekonomskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda od 25. svibnja 1984. Eurostat je dobio mandat u okviru haškog programa iz 2004. sa svrhom jačanja slobode, sigurnosti i pravde u Europskoj uniji za razvoj usporedivih statistika o kriminalu i kaznenom pravosuđu. Sustav se poboljšava i proširuje kao dio provedbe štokholmskog programa iz 2009., kojemu je cilj otvorena i sigurna Europa koja služi građanima i štiti ih. Komisija je u 2012. utvrdila glavne strategije koje treba prihvatiti za poboljšanje prikupljanja podataka iz područja statistike kriminala u obliku akcijskog plana za statistiku za razdoblje 2011. – 2015. Sljedeće obvezne setove podataka provodi Eurostat u ime Glavne uprave za migracije i unutarnje poslove: setovi podataka o trgovini ljudima: Direktiva EU 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP; setovi podataka o krijumčarenju migranata u skladu s Direktivom Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka te Akcijskim planom EU-a za borbu protiv krijumčarenja migranata za razdoblje 2021. – 2025.; setovi podataka o kibernetičkom kriminalu u skladu s Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo (istraživanje se ne temelji na uzorku).

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke pogreške povezane su sa svim ostalim pogreškama nevezanima za izbor uzorka – obuhvata, mjerenja, obrade i neodgovora.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Obuhvat je potpun. Ovo istraživanje ne provodi se na uzorku, a obuhvat je uređen pravnim propisima (ponajprije [Zakonom o područjima i sjedištima državnih odvjetništava](#)).

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Pogreške upisa numeričkih vrijednosti vidljive su u logičko-računskoj kontroli te se rješavaju kontaktiranjem s izvještajnim jedinicama.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Obuhvat istraživanja potpun je i nema pogrešaka neodgovora jedinice. Pogreške povezane s neodgovorom za ključne varijable rješavaju se kontaktiranjem s izvještajnim jedinicama.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Imputacije se ne obavljaju, a podaci koji nedostaju ili su pogrešno razvrstani prema Klasifikaciji ispravljaju se kontaktiranjem s izvještajnim jedinicama.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [https://dzs.gov.hr/Opća revizijska politika DZS-a](https://dzs.gov.hr/Opća%20revizijska%20politika%20DZS-a).

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Podaci se ne desezoniraju.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Travanj za podatke iz prethodne godine

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Nema odstupanja između planirane i realizirane objave.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Pokazatelj nije primjenjiv.

4. Pristupačnost i jasnoća

Priopćenje Maloljetni počinitelji kaznenih djela prema vrsti odluke objavljuje se na godišnjoj razini, a nalazi se na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.1. Priopćenja

Priopćenje [Maloljetni počinitelji kaznenih djela prema vrsti odluke](#) objavljuje se na godišnjoj razini, a nalazi se na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Od 2017. detaljniji podaci objavljuju se u PC-Axisu i dostupni su na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku ([baza podataka Počinitelji kaznenih djela](#)).

4.2. Mrežna baza podataka

Informacije o mrežnim bazama podataka dostupne su na poveznici [PX-Web - Odaberi tablicu](#).

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja sastavni su dio Priopćenja koja se kontinuirano objavljuju na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://podaci.dzs.hr>.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Asimetrija toka zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost u vremenu

[Kazneni zakon](#) ima ključnu ulogu u vremenskoj usporedivosti glavnih statističkih pokazatelja jer sadržava katalog gotovo svih kaznenih djela u nacionalnom sustavu kaznenog pravosuđa. Aktualni Kazneni zakon (NN, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.) stupio je na snagu 1. siječnja 2013. Prije tog zakona na snazi je, od početka 1998., bio prethodni Kazneni zakon (NN, br. 110/97., 27/98., 50/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.).

Usporedivost između različitih kaznenih zakona postiže se tako da se istovjetna kaznena djela koja se nalaze u različitim kaznenim zakonima uparaju i prikazuju prema važećemu Kaznenom zakonu. Ona kaznena djela za koja takvo uparivanje nije moguće, prikazuju se zasebno.

Glavne metodološke posljedice donošenja novoga Kaznenog zakona, posebno u pogledu utjecaja na kontingent (primjerice, premještanje određenih kaznenih djela u područje prekršajnog zakonodavstva), uvijek su objašnjene korisnicima, pružajući jasnu interpretaciju statističkih podataka vezanih za maloljetne osobe.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Dosad nije bilo prekida u vremenskim serijama. Glavni razlog tomu jest taj što pri izradi nove klasifikacije kaznenih djela (obično pri stupanju na snagu novoga Kaznenog zakona), stavke te klasifikacije uparuju se sa stavkama prethodne klasifikacije kaznenih djela. Prethodna klasifikacija temeljila se na dotad važećemu Kaznenom zakonu, a podudaranje kaznenih djela omogućuje kontinuitet u statističkom praćenju. Stavke klasifikacije koje se ne mogu upariti iskazuju se zasebno. Time se postiže da kaznena djela na koja se primjenjuje prijašnji Kazneni zakon, ako se primjenjuje na maloljetnika kao blaži zakon, mogu biti iskazana prema novoj klasifikaciji kaznenih djela, čime se omogućuju dosljednost i preciznost statističke obrade podataka.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Troškovi i opterećenje

6.1. Troškovi

Podaci se prikupljaju tako da nadležno tijelo dostavlja podatke ispunjavanjem mrežnog upitnika SK-4, pri čemu su troškovi prikupljanja podataka minimalni (ažuriranje upitnika u skladu sa zakonskim izmjenama i sl.).

U troškove obrade i diseminacije podataka možemo uračunati razmjerni dio troška koji se odnosi na radne sate predviđene za osobu koja sudjeluje u ovom istraživanju unutar Službe statistike kaznenog pravosuđa i socijalne zaštite. Osim toga, dodatni kontingent čovjek/sat uključuje osobe angažirane na ovom istraživanju u Službi za publicistiku te u Sektoru informatičkih tehnologija, što obuhvaća održavanje mrežnog upitnika te redovitu godišnju prilagodbu za ovo istraživanje unutar baze za pohranu i obradu podataka Generator.

6.2. Opterećenje

Opterećenje izvještajne jedinice ovisi o broju optuženih/osuđenih osoba u kalendarskoj godini. Statistički obrazac sadržava 29 pitanja, na većinu kojih se odgovara tako da se označi jedan od ponuđenih odgovora. Periodika dostavljanja jest 5. u mjesecu za prethodni mjesec, a obuhvat je godišnji kako bi se teret izvještavanja ravnomjerno rasporedio tijekom cijele godine i izbjegao izvještajni zamor.